

COVID-19 käitumisjuhised spaadele, veekeskustele

- COVID-19 on viirushaigus, mis levib inimeselt inimesele piisknakkuse kaudu, peamiselt kontaktis nakkusohtliku inimesega, kellel on nakkusele iseloomulikud sümptomid. Viirus võib levida ka saastunud pindadelt. Saastunud pindadel soodsatel tingimustel säilib viirus kuni 3 päeva, kuid hävineb puhastamisel ja desinfitseerimisel.
- Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 22 lg 5 järgselt töötab Terviseamet välja Eestis varem mitteesinenud nakkushaiguse tõrje meetmed ning teavitab neist asjassepuutuvaid isikuid.

Siseõhu ja vee kvaliteet

- Eriolukorra lõpuni järgida „[Hoolekandeesutuse hoone või mitteelamu ventileerimise ja tuulutamise täiendavad nõuded eriolukorras](#)“. Eriolukorra lõppedes järgida tavapäraselt järgitud nõudeid.
- Juhul, kui eriolukorra väljakuulutamise/tegevuse lõpetamise algusest alates ei ole hoones toimunud joogivee tarbimist või selle tarbimine olulises matus vähenenud, peab enne joogivee kasutamist puhastama korralikult läbi mittekasutusel olnud torustikud. Selleks avada täielikult kõik kasutuseta olnud kraanid ning laske veel voolata nii kaua, kuni vesi saavutab veevõrgu temperatuuri ning ei muutu enam.
- Hoonetes, kus on pikalt kasutuseta seisnud soojavee boilerid ja soojaveearustussüsteemid, tuleks neis samuti kõik kasutuseta olnud kraanid avada ning loputada. Boilerites seisnud vesi on soovitatav välja lasta, vajadusel puhastada ning kuumutada värsket vett vähemalt 60 kraadini. Tööde teostamisel tuleb olla ettevaatlik, et ennast ja hoones viibijaid kuumaveega mitte põletada.
- Veendumaks, et veekvaliteet vastab nõuetele soovitame teostada ka mikrobioloogiliste näitajate analüüsi. Juhul kui selgub, et veekvaliteet ei vasta nõuetele, soovitame pöörduda hoone omaniku, veekäitleja või muu pädeva asutuse poole, et teostada põhjalikum torustike loputus ja desinfitseerimine. Seejärel teha taas mikrobioloogiline analüüs.
- Kuna eriolukorra väljakuulutamise algusest alates ei ole ujulates toimunud teenuse osutamist peab enne basseinide kasutamist puhastama korralikult läbi ja vajadusel desinfitseerima mittekasutusel olnud süsteemid. Veendumaks, et basseinivee kvaliteet vastab nõuetele tuleb teostada mikrobioloogiliste ja keemiliste näitajate analüüsi. Juhul kui selgub, et veekvaliteet ei vasta nõuetele, soovitame täiendavalt loputada ja desinfitseerida kõik süsteemid. Seejärel teha taas mikrobioloogiline ja keemiliste näitajate analüüs.

Ruumide, pindade ja esemete puhtus

- Puhastada ruumid ja pinnad vastavalt tavapärastele nõuetele. Sealjuures mitte unustada uksepinke, käsipuusid, liftinuppe, lüliteid, toolide käetugesid, WC ja duširuumide pindasid.
- Avalikes ruumides, kus liigub palju erinevaid inimesi, on puutepindade puhastamine mõistlik iga 2–4 tunni järel.
- Desinfitseerida saunades istumisealuseid, samuti üldkasutusel olevaid ja laenutatavaid ujumistarvikuid (ujumisprillid, mütsid, veejalanõud, rõngad, nuudlid, plaadid jm) pärast igat klienti.
- Terviseameti puhastus ja desinfitseerimise soovitused leiate: <https://www.terviseamet.ee/et/COVID-19-trukised#JUHENDID>

Kliendid

- Haigusnähtudega külastajaid meelelahutusasutusse ei lubata. Nii väljas kui ka sees peavad olema infosildid kolmes keeles.
- Tagada klientidele võimalused käte pesuks ja/või antiseptikaks. Asetage käte antiseptika vahendid klientide liikumisteede nähtavasse kohta. Paigaldada vastavad piltjuhised antiseptika- ja pesukohtade juurde. Enne vette minekut tuleks lasta antiseptika vahenditel kuivada.
- Tagada klientidele võimalus hoida distantsi (2m) kogu keskuse alal (sh garderoobid, saunad, bassein jt)

Töökorraldus

- Võimalusel lubada kaugtööle kergete haigusnähtudega või lähikontaktis olnud töötajad.
- Korraldada töökoht nii, et töötajad oleksid teineteisest ja klientidest vähemalt 2 m kaugusel.
- Koosolekute korraldamisel tagada osalejatele distantse hoidmise (2 m) võimalus.
- Võimalusel korraldage töö ühes vahetuses või vahetuste üleandmine nii, et erinevate vahetuste töötajad üksteisega kokku ei puutuks.
- Mängunurgad, raamatukogud jm taolised ühiskasutatavad ruumid avamisel lähtuda eriolukorra juhi otsustest.
- Juhised toitlustusteenustele ning ilu- ja isikuteenustele leiate <https://www.terviseamet.ee/et/COVID-19-trukised#JUHENDID>

Töötajad

- Haige töötaja peab püsima kodus.
- Minimeerida töötajate ja klientide vahel lähikontakte**.
- Minimeerida riskirühmadesse kuuluvate töötajate (eelkõige vanemaealised ja krooniliste haiguste ja immuunpuudulikkusega inimesed) kokkupuudet klientidega.
- Tagada töötajatele regulaarne kätepesu võimalus. Kätepesemisel järgida juhist: https://www.terviseamet.ee/sites/default/files/Nakkushaigused/Juhendid/kuidas_pesta_kasi_0.pdf
- Kui kätepesu ei ole võimalik, desinfitseerida käsi minimaalselt 70% etanoolipõhise käte antiseptikumiga. Nähtavalt määratud käed tuleb kindlasti pesta.
- Täita rangelt respiratoorse hügieeni nõudeid (st kõhides ja aevastades katta suu ühekordse pabertaskurätikuga, mis koheselt ära visatakse. Pabertaskurätiku puudumisel katta suu ja nina varrukaga). Vältida nina ja suu puudutamist.
- Koostada töökeskkonna riskihinnang, millel alusel hinnake isikukaitsevahendite kasutamise vajadust erineva tööiseloomuga töötajatel. Juhised riskianalüüsi läbiviimiseks leiab Tööelu portaalist: [Koroonaviirus kui bioloogiline ohutegur](#).
- Vastavalt riskianalüüsile tagada töötajate juurdepääs vajalikele isikukaitsevahenditele. Sealjuures tagada, et töötajad on teadlikud isikukaitsevahendite korrektsest kasutamisest.
- Vastavalt töökeskkonna riskihinnangutele paigaldada teeninduslettide ette pleksiklaas. Pleksiklaasi puhastada regulaarselt mõlemalt poolt.
- Tööriided pesta regulaarselt vastavalt ettevõtte tavakorraldusele. Haigestunu töötaja riided tuleb pesta koheselt.
- Riideid ja teisi töö kasutatavaid vahendeid võimalusel mitte koju viida.
- Koostada asutuses COVID-19 juhtumipõhise käsitlemise ja käitumise üldkord. Üldkorras sätestada, kuidas toimub töökollektiivis teavitamine, kui keegi on haigestunud COVID-19sse. Selleks määrab tööandja usaldusisiku, keda töötaja saab teavitada, kui tal tuvastatakse COVID-19 kahtlus või see kinnitub. Usaldusisiku rolliks jääb koostöös TA regionaalosakonnaga tuvastada, millal COVID-19 haige töökollektiivis viibis, milliseid ruume kasutas ja kellega lähikokkupuutes oli. Usaldusisik kaudu saab käivitada ka edasised tegevused vastavalt TA regionaalosakondade soovitudele - ruumide täiendava puhastamise korraldamine, inimeste kaugtööle saatmine, muu edasine töökorraldus jne.

Kui töötaja haigestub respiratoorsesse haigusesse (palavik, köha, nõrkus jm sümptomid)

1. Töövälisel ajal (mitte töökohal olles):

- Töötaja peab jääma koju ja võtma ühendust perearstiga, kes langetab otsuse COVID-19 diagnoosi, testimise vajaduse ja töövõimetuslehe (TVL) osas.
- Kolleegid, kes pole töötajaga sümptomaatilisel perioodil kokku puutunud, võivad jätkata töökäimist, kuid jälgima 14 päeva jooksul tähelepanelikult oma tervist. Sümptomite ilmnemisel tuleb jääda neil koju ja võtta ühendust oma perearstiga.
- Haigestunud töötaja võib tööle naasta 14 päeva möödudes pärast sümptomite teket tingimusel, et tal ei esine respiratoorseid sümptomeid ega palavikku. Lõpliku otsuse teeb perearst. Kui töötaja haigusleht on arsti poolt lõpetatud, siis töötaja võib naasta tööle ja tööandjal ei ole õigust nõuda töötajalt täiendavat testi.

2. Töötajal (töökohal olles):

- Haigestunud töötaja peab koheselt koju minema. Töötaja võib tööle naasta 14 päeva möödudes tingimusel, et ta on täielikult terve – st ei esine respiratoorseid sümptomeid ega palavikku.
- Haigestunud töötaja peab võtma ühendust oma perearstiga. Perearst hindab COVID-19 võimalikkust sümptomite, epidemioloogilise seose või laboratoorse testimise alusel (laboratoorse testimise vajaduse üle otsustab perearst).
- COVID-19 leviku pidurdamise seisukohalt on oluline, et haigestunud töötaja informeeriks kollektiivis määratud usaldusisikut, et COVID-19 diagnoos leidis kinnitust.
- Kollektiivis määratud usaldusisik, olles informeeritud töötaja COVID-19 diagnoosist, teeb koostööd TA regionaalosakonnaga.
- Viirusega potentsiaalselt saastunud ruumid tuleb kõrvalistele isikutele sulgeda ning viia neis läbi korralik pesu, desinfitseerimine ning tuulutamine.
- Terviseameti puhastus- ja desinfitseerimissoovitused leiate siit: <https://www.terviseamet.ee/et/COVID-19-trukised#JUHENDID>
- COVID-19 diagnoosi kinnitumisel peab töökohal selgitama välja inimesed, kes olid haigestunud töötajaga sümptomaatilisel perioodil lähikontaktis*. Kollektiivis määratud usaldusisik teeb lähikontaktsete välja selgitamiseks koostööd TA regionaalosakonnaga.
- Lähikontaktset peavad jääma koju 14 päevaks ning jälgima hoolikalt oma tervist. Ülejäänud töötajad võivad jätkata oma igapäevast töörutiini, kuid peaksid hoolikamalt jälgima oma tervist.
- Kui haigestunud töötaja COVID-19 diagnoos ei leidnud kinnitust, võivad teised töötajad jätkata tööd, kuid kindlasti jälgima 14 päeva jooksul oma tervist.

Käsi tuleb pesta:

- enne töö alustamist;
- enne kuumtöödeldud või valmistoidu käitlemist;
- pärast kuumtöötlemata toidu käitlemist või valmistamist;
- pärast jäätmete käitlemist;
- pärast koristamist;
- pärast tualeti kasutamist;
- pärast nina nuuskamist, aevastamist või köhimist;
- pärast söömist, joomist või suitsetamist;
- pärast raha käsitlemist.

*Lähikontakt on:

- otsene füüsiline kontakt COVID-19 haigega (nt käitlemine);
- otsene kontakt COVID-19 haige eritistega ilma kaitsevahendeid kasutamata (nt on peale köhitud);
- koos viibimine COVID-19 haigega vähemalt 15 minutit ja kuni 2 meetri kaugusel

Juhendeid ja soovitusi leiate:

[Terviseameti koroonaviiruse haigus COVID-19 trukised ja juhendmaterjalid](#)
[Veterinaar- ja Toiduameti soovitused toidukäitlejatele seoses koroonaviirusega](#)
[Tööinspektsiooni soovitused tööandjale ja töötajale](#)

